

Adresováno všem 6258 obcím a městům v České republice

Na vědomí předseda vlády Ing. Andrej Babiš

Němčovice, 29.5.2020

Vážená paní starostko, Vážený pane starosto,

jako dlouholetý starosta obce a také jako emeritní předseda Pracovní skupiny pro životní prostředí a zemědělství ve Sdružení místních samospráv ČR se na Vás obracím tímto společným dopisem, který navazuje na společný dopis **Sdružení místních samospráv ČR, z.s. (SMS ČR)** a **Spolku pro obnovu venkova ČR, z.s. (SPOV ČR)**, tedy organizací zastupujících aktuálně přes **2700 obcí** (1920 obcí sdružuje SMS ČR a přes 700 obcí SPOV ČR). Jejich únorový dopis obce upozornil na vážné problémy aktuálních návrhů nové odpadové legislativy a jejich dopadů na obce a města (únorový dopis obecních svazů je v příloze).

Aktuálně se balík odpadových zákonů nachází před druhým čtením v poslanecké sněmovně. K předlohám MŽP se jen do výboru pro životní prostředí sešlo rekordních 94 pozměňovacích návrhů. Rada dalších se prý bude ještě načítat. Zákony jednoznačně obsahují řadu nedořešených problémových bodů a minimálně s obcemi na nich v žádném případě nepanuje potřebná shoda.

Jak již bylo shrnuto v únorovém dopisu obecních svazů, **aktuální návrh je pro obce zcela zbytečně ekonomicky zatěžující a dostatečně přitom nesleduje recyklační cíle, ke kterým se ČR zavázala a které plynou z platných evropských směrnic.** Obce a jejich občané tak mají nést o poznání větší náklady za odpady. Z návrhů však není vůbec zřejmé, jak toto citelné navýšení nákladů dopomůže k předepsanému splnění závazných recyklačních cílů. Stále trvá vážné riziko, že odpady se pouze přesunou ze skládek do nových spaloven. Nicméně právě před tím EU varovala. Odpady mají nově být dle EU zejména suroviny pro další výrobu a tomu je třeba vytvořit prostředí. Mělo by přeci jít zejména o to, aby pro odpady vytříděné v obcích a městech standardně fungoval odbyt a aby zde byl dostatek recyklačních kapacit. Obce si nedávno opět vyzkoušely vážný problém, tentokrát s přebytky odpadního papíru. Obce umí třídit, ale stát neudělal ani v nové legislativě žádná opatření na podporu dlouhodobého odbytu vytříděných surovin, na podporu recyklace. K čemu tedy nově takové ekonomické zatížení obcí, když ty hlavní problémy se neřeší? S jistotou nedává žádnou logiku vytríděné odpady skládkovat nebo nově spalovat.

Od února se ukázalo, že skutečně **drtivá většina obcí, včetně těch, které mají třídění jako svou prioritu a dlouhodobě do něj investují, prakticky nedosáhne na ministerstvem navrhovanou třídící slevu v jednotlivých letech.** Návrh de-facto vede k tomu, že obce místo aby třídily, budou ve finále spíše rezignovat na potřebu vysokého stupně třídění. Než aby ve svých dosavadních investicích do třídění pokračovaly, budou spíše produkovat větší množství směsných odpadů. To je však v rozporu s cíli EU, která definovala, že již do roku 2030 chce, aby množství směsných odpadů bylo redukováno na polovinu tím, že se odpady budou co nejvíce třídit. Zákon však motivaci k třídění řeší je do roku 2029, cíle EU a potřeba vysokého stupně třídění jsou ale až do roku 2035.

Od února se potvrdila rizika, která byla shrnuta do prvního dopisu. Tato rizika byla odborně potvrzena také ze strany samotných **obecních a městských komunálních firem** vlastněných obcemi a městy (sdruženými v celorepublikových svazech - Spolek veřejně prospěšných služeb, Sdružení komunálních služeb), tedy ze strany našich odborníků na danou problematiku. **V rámci obecních svazů byly, jak bylo v dopise slíbeno, připraveny konkrétní pozměňovací návrhy, které řeší ty nejzásadnější problémové body nejvíce dopadající na obce a města.** Tyto pozměňovací návrhy obecních svazů jsou aktuálně načteny v poslanecké sněmovně, paní poslankyní Janou Krutákovou. A jak bylo uvedeno, mají jak podporu obecních svazů, tak odborné veřejnosti.

K těmto pozměňovacím návrhům byl o podporu jednoznačných zájmů obcí a měst vyzván také Svaz měst a obcí ČR. Obecní svazy v této složité době samozřejmě musí pokud možno společně hájit zřejmé ekonomické zájmy obcí. **V tuto chvíli je již nepochybné, že návrhy zákonů je třeba dostatečně upravit tak, aby ekonomické dopady na obce byly akceptovatelné a odpovídaly potřebě vytyčených cílů a nebyly zbytečně vyšší.** A aby zákony lépe sledovaly možnosti skutečně efektivního třídění v obcích a městech a možnosti plnění závazných evropských recyklačních cílů.

Ze svého dlouhodobého působení vím, že obce podporují evropské cíle, jsou pro postupné omezení skládkování, jak stanoví EU, jsou pro třídění odpadů a chtějí splnit závazné recyklační cíle. Původní návrh zákona ale nejde dostatečně tímto směrem a obce dle našich odborníků z komunálních firem jednoznačně zbytečně ekonomicky zatěžuje. Je nutné zákon upravit tak, aby ekonomické dopady na obce byly i ve finálních letech nižší a přitom, aby zákony byly více nasměrovány na nutnou podporu recyklace a splnění závazných cílů EU.

Jako jeden z dalších aspektů, které v tuto chvíli není možné v žádném případě opominout, je fakt, že nastávající ekonomická recese, která přichází v návaznosti na probíhající pandemii, přináší negativní ekonomické dopady na rozpočty obcí a měst. Daňové výnosy klesají, rozpočty obcí se dostávají pod výrazně větší tlak. Je proto nutné volit do budoucna taková řešení a nastavení systémů, která nebudou pro obce ekonomicky více zatěžující, než je nezbytně nutné. Toto musí být nově zaručeno bez jakékoli pochybnosti.

Vážená paní starostko, vážený pane starosto, jmenované obecní svazy společnými silami definovaly potřebné úpravy navrhované legislativy za obce a města. Odpadová legislativa bude nyní předmětem posuzování poslanců. **Chci vás tímto dopisem požádat o aktivní písemnou podporu pozměňovacím návrhům obecních svazů, které ve sněmovně předložila za obecní svazy paní poslankyně Jana Krutáková, sama dříve také starostka.** Pokud to uznáte za vhodné, napište prosím poslancům z vašeho regionu alespoň stručnou zprávu a vyjádřete potřebu hájení zájmů obcí v rámci projednávání nové odpadové legislativy. Samotný jeden dopis není moc, ale řada dopisů konkrétních obcí může skutečně reálně pomoci obhájit pochopitelné a oprávněné zájmy obcí a měst.

Vaše případné reakce poslancům je třeba zasílat co nejdříve, nejlépe do poloviny června, neboť zákony jsou již na programu schůze sněmovny.

Tento dopis zasílám na vědomí také předsedovi vlády, neboť i v jeho zájmu je, aby byla provedena potřebná revize aktuálního nastavení navrhované odpadové legislativy tak, aby byly dostatečně vyslyšeny zcela logické argumenty obcí a měst uvedené v navržených pozměňovacích návrzích obecních svazů.

S úctou

Karel Ferschmann, v.r. (BEZPP)
starosta



Přílohy:

- 1) Dopis předsedů SMS ČR a SPOV ČR na obce a města ohledně dopadů nové odpadové legislativy, ze dne 21. února 2020
- 2) Příslušné pozměňovací návrhy jsou k dispozici na webu Spolku veřejně prospěšných služeb - <https://www.svps.cz/aktuality/zakon-o-odpadech-a-podpora-pozmenovacich-navrhu/>